

• ד'ד'ו •

יח א וירא אליו יהוה באלני ממרא והוא ישב פתח האהל
 ב כחם היום: ואתגלי ליה יי במישרי ממרא. והוא יתיב בתרע משכנא כמיחם
 ג וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא
 ד וירן לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה: וזקר עינוהי ותוא. והא
 ה תלתא גוברין. קימין עלוהי. ותוא. ורהט לקדמותהון מתרע משכנא. וסגיד על ארעא;
 ויאמר אדני אם-נא מצאתי חן בעיניך אל-נא תעבר מעל
 ז עבדך: ואמר. יי. אם פען אשכחית רחמין בעינך (ס"א קדמד). לא כען תעבר מעל
 ח יקח-נא מעט-מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ:
 ט יסבון פען זעיר מיא. ואסחו רגליכון. ואסתמיכו תחות אילנא; * ה ואקחה
 י פת-לחם וסעדו לבכם אחר תעברו פי-על-כן עברתם על-
 יא עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת: ואסב פתא דלחמא. וסעודו
 יב לפכון בחר פן תעברון. ארי על פן עברתון על עבדכון. ואמרו. כן תעביד כמא
 יג דמלילתא; וימהר אברהם האהלה אל-שרה ויאמר מהרי שלש
 יד סאים קמח סלת לוישי ועשי עגות: ואוחי אברהם. למשכנא לות שרה.
 טו ואמר. אוחא. תלת סאון קמחא סולתא. לוישי ועבידי גריצון; ז ואל-הבקר רץ
 טז אברהם ויקח בן-בקר רך וטוב ויתן אל-הנער וימהר לעשות
 טז אתו: ולבית תורי רהט אברהם. ונסיב בר תורי. רפיד וטב ויהב לעולימא. ואוחי
 יח למעבד יתיה; ח ויקח חמאה וחלב ובן-הבקר אשר עשה ויתן
 יט לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו: ונסיב שמן וחלב.
 כ ובר תורי דעבד. ויהב קדמיהון. והוא משמיש עלויהון. תחות אילנא ואכלו; *

ט וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךָ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָלָּ: וַאֲמָרוּ לִיהָ.
 אֲנִי שָׂרָה אֶתְּךָ. וַאֲמַר הֲאֵאֱשָׁרְךָ? וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעֵת חַיָּה
 וְהִנֵּה-בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וְשָׂרָה שָׁמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא
 אַחֲרָיו: וַאֲמַר. מָתַב אֶתוֹב לְוָתְךָ כְּעַדְן דְּאֶתוֹן קַיְימִין. וְהָא בְרָא לְשָׂרָה אֶתְּךָ.
 וְשָׂרָה שָׁמְעַת. כְּתַרְע מִשְׁכַּנָּא וְהוּא אַחֲרֻזְהִי יא וַאֲבָרְהָם וְשָׂרָה זְקַנִּים בָּאִים
 בַּיָּמִים חֲדָל לְהֵיוֹת לְשָׂרָה אֶרֶח פְּנֵי שָׂרָה: וַאֲבָרְהָם וְשָׂרָה סִבּוּ. עָלוּ
 בְּיוֹמֵי. פֶּסֶק מִלְּמַהוּי לְשָׂרָה. אֶרֶח פְּנֵי שָׂרָה: יב וְתִצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר
 אַחֲרֵי בְּלַתִּי הָיְתָה-לִּי עַדְנָה וְאֶדְנִי זְקַן: וְחַיִּיכַת שָׂרָה בְּמַעֲדָא לְמִימַר.
 כְּתַר דְּסִיבִית תְּהִי לִי עוֹלִימוּ. וְרַבּוּנֵי סִיבֵי: יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָהָם לְמָה
 זֶה צָחֻקָה שָׂרָה לֵאמֹר הָאֵף אֲמַנָּם אֵלֶד וְאַנִּי זְקַנָּתִי: וַאֲמַר יי
 לְאַבְרָהָם. לְמָה דְנָן חַיִּיכַת שָׂרָה לְמִימַר. הַבְּקוּשְׁטָא. אֹלִיד וְאַנָּא סִיבִית: יד הַיִּפְלֵא
 מִיְהוָה דְּבַר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעֵת חַיָּה וְלְשָׂרָה בֵּן: הִיתְכַּסָּא

מִן קָדָם יי פֶּתַגְמָא. לְזִמְן. אֶתוֹב לְוָתְךָ. כְּעַדְן דְּאֶתוֹן קַיְימִין וְלְשָׂרָה בַר; *

(שני) טו וְתִכְחַשׂ שָׂרָה | לֵאמֹר לֹא צָחֻקָתִי כִּי | יִרְאֶה וַיֹּאמֶר |
 לֹא כִּי צָחֻקָתִי: וְכַדִּיבַת שָׂרָה לְמִימַר. לֹא חַיִּיכִית אֲרִי דְחִילַת. וַאֲמַר לֹא בְּרַם
 חַיִּיכַת: טז וַיִּקְמוּ מִשְׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל-פְּנֵי סָדָם וַאֲבָרְהָם
 הֵלֶךְ עִמָּם לְשַׁלְחָם: וְקָמוּ מִתַּמָּן גּוֹבְרִיא. וַאֲסַתְכִּיאוּ עַל אִפֵּי סָדָם. וַאֲבָרְהָם.
 אֲזִיל עִמְהוֹן לְאֶלוֹאִיהוֹן: יז וַיְהוֶה אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר
 אֲנִי עֹשֶׂה: וַיִּי אָמַר. הַמְּכַסִּי אֲנָא מֵאַבְרָהָם. דְּאַנָּא עֲבִיד; יח וַאֲבָרְהָם הָיוּ
 יְהִיָּה לְגוֹי גָדוֹל וְעַצוּם וְנִבְרָכוּ-בּוֹ כָּל גּוֹי הָאָרֶץ: וַאֲבָרְהָם. מַהוּהָ
 יְהוּי. לְעַם סְגִי וְתַקִּיר. וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִילִיהָ. כָּל עַמְמֵי אֶרֶעָא: יט כִּי יִדְעֹתִיו לְמַעַן
 אֲשֶׁר יַעֲוֶה אֶת-בָּנָיו וְאֶת-בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרַךְ יְהוָה

לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הֵבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֶת
 אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו: אַרְי גְּלִי קִדְמִי. בְּדִיל דִּיפְקִיד. ית פְּנוּהִי וְיֵת אֲנָשׁ בֵּיתִיהָ
 בְּתִרוּהִי. וְיִטְרוֹן אֹרְחָן דְּתִקְנֵן קִדְם יִי. לְמַעַבְד צְדָקְתָא וְדִינָא. בְּדִיל. דִּיִּיתִי יִי עַל
 אַבְרָהָם. ית דְּמִלִּיל עֲלוּהִי: כ וַיֹּאמֶר יְהוָה זַעֲקַת סְדָם וְעַמּוּרָה פִּי־רָבָה
 וַחֲטָאתֶם כִּי כָבְדָה מְאֹד: וַאֲמַר יִי. קְבִילַת. סְדוּם וְעַמּוּרָה אַרְי סְגִיאת.
 וְחֹבְתֵהוּן. אַרְי תְּקִיפַת לַחֲדָא: כא אַרְדָּה־נָּא וְאַרְאֶה הַפְּצַעְקַתָּהּ הַבָּאָה
 אֵלַי עֲשׂוּ | כָּלָה וְאִם־לֹא אֲדַעַה: אַתְּגְלִי כְעַן וְאֲדוֹן. הַכְּקִבִילַתְהוֹן. דְּעַלַת
 לְקִדְמִי. עַבְדוֹן אַעֲבִיד עִמָּהוֹן גְּמִירָא אִם לֹא תִיבִין. וְאִם תִּיבִין לֹא אֶתְפָּרַע; כב וַיִּפְּנוּ
 מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדָמָה וְאַבְרָהָם עֹדְנֵנו עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה:
 וְאֶת־פְּנֵיָאוּ מִתְּמֹן גּוֹבְרִיא. וְאֲזָלוּ לְסְדוּם. וְאַבְרָהָם. עַד כְּעַן מְשַׁמֵּשׁ בְּעֹלוֹ קִדְם יִי:
 כג וַיֵּגֶשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְפֶּה צְדִיק עִם־רָשָׁע: וְקָרִיב אַבְרָהָם
 וַאֲמַר. הֲבִרְגּוּ תְּשִׁיבִי. זְפָאָה עִם חֲיִיבָא; כד אֹלֵי יֵשׁ חַמְשִׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ
 הָעִיר הֲאֵף תִּסְפֶּה וְלֹא־תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חַמְשִׁים הַצְּדִיקִים
 אֲשֶׁר בְּקִרְבָּה: מָאִים אֵית. חַמְשִׁין זְפָאִין בְּגוֹ קִרְתָּא. הֲבִרְגּוּ תְּשִׁיבִי וְלֹא תִשְׁבּוּק
 לְאַתְרָא. בְּדִיל. חַמְשִׁין זְפָאִין דְּבַגְוָה; כה חֲלָלָה לְךָ מַעֲשֵׂת | כְּדִבֶּר הַזֶּה
 לְהַמִּית צְדִיק עִם־רָשָׁע וְהִיא כְּצְדִיק כְּרָשָׁע חֲלָלָה לְךָ הַשֹּׁפֵט
 כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: קוּשְׁטָא אַנּוּן דִּינֵךְ. מְלַמְעַבְד כְּפַתְגָּמָא דִּדִּין.
 לְשִׁיבָאָה זְפָאָה עִם חֲיִיבָא. וְיְהִי זְפָאָה כְּחִיבָא. קוּשְׁטָא אַנּוּן דִּינֵךְ. דִּיִּין כָּל אַרְעָא. בְּרַם
 יַעֲבִיד דִּינָא; כו וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־אֶמְצָא בְּסָדָם חַמְשִׁים צְדִיקִים
 בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׂאתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בְּעֵבוֹרָם: וַאֲמַר יִי. אִם אִשְׁפַח
 בְּסְדוּם. חַמְשִׁין זְפָאִין בְּגוֹ קִרְתָּא. וְאִשְׁבּוּק לְכָל אַתְרָא בְּדִילְהוֹן;

כז וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִה-נָא הוֹאֵלְתִי לְדַבֵּר אֶל-אֲדֹנָי וְאֶנְכִי
 עֶפְרָ וְאֶפְרָ: וְאַתִּיב אַבְרָהָם וַאֲמַר. הָא כְעַן אֲסַגִּיתִי לְמַלְלָא קָדָם יי. וְאֲנָא עֶפְרָ
 וְקִטְס; כח אֲוִלִי יַחְסְרוֹן חֲמֻשִׁים הַצְדִּיקִים חֲמֻשָּׁה הַתְּשׁוּחִית
 בַּחֲמֻשָּׁה אֶת-כָּל-הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית אִם-אֲמַצָּא שָׁם
 אַרְבָּעִים וַחֲמֻשָּׁה: מָאִים. יַחְסְרוֹן. חֲמֻשִׁין זַפְאִין חֲמֻשָּׁא. הַתְּחַבִּיל בַּחֲמֻשָּׁא יַת
 כָּל קַרְתָּא. וַאֲמַר לֹא אַחַבִּיל. אִם אֲשַׁבַּח תַּמָּן. אַרְבָּעִין וַחֲמֻשָּׁא; כט וַיֹּסֶף עוֹד
 לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲוִלִי יַמְצָאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה
 בְּעָבוֹר הָאַרְבָּעִים: וְאוֹסִיף עוֹד. לְמַלְלָא קְדָמוּהִי וַאֲמַר. מָאִים. יִשְׁתַּכְחוּן תַּמָּן
 אַרְבָּעִין. וַאֲמַר לֹא אֶעֱבִיד גְּמִירָא. בְּדִיל אַרְבָּעִין; ל וַיֹּאמֶר אֶל-נָא יַחַר לֵאדֹנָי
 וְאֲדַבְּרָה אֲוִלִי יַמְצָאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם-
 אֲמַצָּא שָׁם שְׁלֹשִׁים: וַאֲמַר. לֹא כְעַן. יַתְקַף רוּגְזָא דִּי וְאֲמַלִּיל. מָאִים. יִשְׁתַּכְחוּן
 תַּמָּן תְּלָתִין. וַאֲמַר לֹא אֶעֱבִיד גְּמִירָא. אִם אֲשַׁבַּח תַּמָּן תְּלָתִין; לא וַיֹּאמֶר
 הֲנִה-נָא הוֹאֵלְתִי לְדַבֵּר אֶל-אֲדֹנָי אֲוִלִי יַמְצָאוּן שָׁם עֶשְׂרִים
 וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית בְּעָבוֹר הָעֶשְׂרִים: וַאֲמַר. הָא כְעַן אֲסַגִּיתִי לְמַלְלָא
 קָדָם יי. מָאִים. יִשְׁתַּכְחוּן תַּמָּן עֶשְׂרִין. וַאֲמַר לֹא אַחַבִּיל. בְּדִיל עֶשְׂרִין; לב וַיֹּאמֶר
 אֶל-נָא יַחַר לֵאדֹנָי וְאֲדַבְּרָה אֶת-הַפֶּעַם אֲוִלִי יַמְצָאוּן שָׁם עֶשְׂרָה
 וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית בְּעָבוֹר הָעֶשְׂרָה: וַאֲמַר. לֹא כְעַן. יַתְקַף רוּגְזָא דִּי
 וְאֲמַלִּיל בְּרַם זְמוּנָא הָדָא. מָאִים. יִשְׁתַּכְחוּן תַּמָּן עֶשְׂרָא. וַאֲמַר לֹא אַחַבִּיל. בְּדִיל
 עֶשְׂרָא; לג וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל-אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב
 לְמַקְוֹ: וְאֲסַתְּלַק יִקְרָא דִּי. כַּד שִׁיְצִי. לְמַלְלָא עִם אַבְרָהָם. וְאַבְרָהָם תָּב
 לְאַתְרֵיהּ;

ב (שלישי) יט א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בְּעָרֵב וְלוֹט יֹשֵׁב
בְּשַׁעַר-סְדֹם וַיֵּרְא-לוֹט וַיִּקָּם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפָּיִם אֶרְצָה:
וְעָלוּ. תְּרִין מַלְאָכָי לְסְדוֹם בְּרַמְשָׁא. וְלוֹט יָתִיב בְּתַרְעָא דְסְדוֹם. וְחָזָא לוֹט וְקָם
לְקַדְמוֹתְהוֹן. וּסְגִיד עַל אַפּוּהֵי עַל אַרְעָא; ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא-אֲדֹנָי סוּרוּ נָא
אֶל-בַּיִת עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם
לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בְּרָחוּב נְלִיִן: וַאֲמַר בְּבָעוּ כְּעַן רַבּוּנִי. זוּרוּ כְּעַן.
לְבֵית עַבְדְּכוֹן וּבֵיתוֹ וְאִסְחוּ רַגְלֵיכוֹן. וְתַקְדְּמוּן וְתַהֲכוּן לְאוֹרְחֵכוֹן. וַאֲמָרוּ לֹא. אֵלֵהִין
בְּרָחוּבָא נְבִית; ג וַיִּפְצְרוּ-בָם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל-בֵּיתוֹ וַיַּעֲשׂוּ
לָהֶם מִשְׁתֵּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ: וְאִתְקִיף בְּהוֹן לְחַדָּא. וְזָרוּ לוֹתֵיהָ. וְעָלוּ
לְבֵיתֵיהָ. וְעָבַד לְהוֹן מִשְׁתֵּיָא. וּפְטִיר אָפָה לְהוֹן וְאִכְלוּ; ד טָרָם יִשְׁכְּבוּ וְאֲנָשֵׁי
הָעִיר אֲנָשֵׁי סְדֹם נִסְבּוּ עַל-הַבַּיִת מִנְעַר וְעַד-זֶקֶן כָּל-הָעָם
מִקְצָה: עַד לֹא שָׁכִיבוּ. וְאֲנָשֵׁי קַרְתָּא. אֲנָשֵׁי סְדוֹם אֲקִיפוּ עַל בֵּיתָא. מְעוּלִימָא וְעַד
סָבָא. כָּל עַמָּא מְסוּפִיָּה; ה וַיִּקְרְאוּ אֶל-לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר-בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הַזֶּה יֵצֵאוּ אֵלָינוּ וְנִדְעָה אֶתָּם: וְקָרוּ לְלוֹט
וַאֲמָרוּ לֵיהָ. אֵן גּוֹבְרֵיָא. דָּאֲתוּ לוֹתְךָ בְּלֵילֵיָא. אֲפִיקְנוֹן לוֹתְנָא. וְנִדְעָ יתְהוֹן; ו וַיֵּצֵא
אֵלֵהֶם לוֹט הַפֶּתַח וְהַדְּלַת סָגַר אַחֲרָיו: וּנְפַק לוֹתְהוֹן. לוֹט לְתַרְעָא.
וְדָשָׂא אֶחָד בְּתַרוּהֵי; ז וַיֹּאמֶר אֶל-נָא אַחֵי תֵר עוּ: וַאֲמַר. בְּבָעוּ כְּעַן אַחֵי לֹא
תַבְּאִשׁוּן; ח הִנֵּה-נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא-יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיָּאָה-
נָא אֶתְהֶן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל
אֶל-תַּעֲשׂוּ דְבָר כִּי-עַל-כֵּן בָּאוּ בְּעַל קַרְתִּי: הָא כְּעַן לִי תַרְתִּין בָּנוּ.
דְּלֹא יִדְעִין גְּבַר. אֲפִיק כְּעַן יתְהוֹן לוֹתְכוֹן. וְעַבִּידוּ לְהוֹן. כְּדַתְקִין בְּעֵינֵיכוֹן. לְחוּד.
לְגוֹבְרֵיָא הָאֵלִין לֹא תַעֲבִדוּן מִדְּעַם. אַרִי עַל כֵּן עָלוּ בְּטַלְל שְׁרִיתִי; ט וַיֹּאמְרוּ |
גַּשׁ-הֲלָאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא-לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֵתָה נִרְעָ לְךָ
מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׂוּ לְשֹׁבֵר הַדָּלָת: וַאֲמָרוּ קִרְב
לְהִלָּאָה. וַאֲמָרוּ חַד אֲתָא לְאֶתוֹתְבָא וְהָא דָּאִין דִּנְעָא. כְּעַן. נְבִאִישׁ לְךָ מִדִּילְהוֹן.
וְאִתְקִיפוּ בְּגוֹבְרָא בְּלוֹט לְחַדָּא. וּקְרִיבוּ לְמַתְבַּר דְּשָׂא;

וַיִּשְׁלַחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבַּיְתָה
 וְאֶת־הַדֹּלֶת סָגְרוּ: וְאוֹשִׁיטוּ גֹבְרִיאַת יַת יְדֵיהוֹן. וְאָעִילוּ יַת לוֹט. לְוַתְּהוֹן לְבֵיתָא.
 וַיֵּת דְּשָׂא אַחְדוֹן יֵא וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַבַּיִת הִפּוּ בַּסְּנוּרִים
 מִקְטָן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח: וַיֵּת גֹּבְרִיאַת דְּבַתְרַע בֵּיתָא. מְחוּ
 בְּשַׁבְרֵיאַת. מְזַעֲרָא וְעַד רַבָּא. וְלֹאִיֵּאוּ לְאַשְׁכַּחַת תְּרַעָא; יב וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים
 אֶל־לוֹט עַד מִי־לָךְ פֹּה חֲתָן וּבְנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בַּעִיר
 הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם: וַאֲמָרוּ גֹבְרִיאַת לְלוֹט. עוֹד מָא לָךְ הָכָא. חֲתַנָּא וּבְנֵךְ.
 וְכָל דְּלָךְ בְּקַרְתָּא. אַפִּיק מִן אַתְרָא; יג כִּי־מִשְׁחַתִּים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם
 הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקוֹתֶם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁלַחְנוּ יְהוָה לְשַׁחֵת הַ:
 אַרְי מְחַבְּלִין אֲנַחְנָא. יַת אַתְרָא הַדִּין. אַרְי סְגִיֵּאת קְבִילְתְּהוֹן קְדָם יִי. וְשַׁלְּחָנָא יִי
 לְחַבְּלוֹתָהּ; יד וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו | לְקַחְי בְּנֹתָיו וַיֹּאמְרוּ
 קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מִשְׁחַתִּית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי
 כַּמִּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: וּנְפַק לוֹט. וּמְלִיל עִם חֲתָנָהּ נִסְבִּי בְּנֹתֶיהָ. וַאֲמַר קוּמוּ
 פִּיקוּ מִן אַתְרָא הַדִּין. אַרְי מְחַבְּלִין יִי יַת קַרְתָּא. וְהוּהוּ כְּמַחֲיִיד בְּעֵינֵי חֲתָנָהּ; טו וַיִּכְמוּ
 הַשָּׁחַר עָלָה וַיֵּאֲיִצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־
 אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְּנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֵה בְּעֵוֹן הָעִיר:
 וּכְמִסַּק צַפְרָא הוּהוּ. וּדְחִיקוּ (ס"א וּדְחִיקוּ) מְלֹאכֵי בְּלוֹט לְמִימַר. קוּם דְּבַר יַת אַתְרָךְ.
 וַיֵּת תְּרַתִּין בְּנֵיךְ דְּאַשְׁתַּבְּחָא מְהִימָנִין עִמָּךְ. דְּלִמָּא תְּלִקִּי בְּחוּבֵי קַרְתָּא;
 טז וַיִּתְּמַהֲמָהּ | וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אִשְׁתּוֹ וּבִיד־שְׁתֵּי
 בְּנֹתָיו בְּחַמְלַת יְהוָה עֲלָיו וַיֵּצְאוּהוּ וַיִּנְחֲלוּ מִחוּץ לְעִיר: וְאַתְעַבְבַּ
 וְאַתְקִיפוּ גֹבְרִיאַת בִּידֶיהָ וּבִיד אַתְתִּיהָ. וּבִיד תְּרַתִּין בְּנֹתֶיהָ. בְּדַחַס יִי עֲלוּהִי. וְאַפְקוּהִי

וְאֲשֶׁר־יְהִי מִבְּרָא לְקַרְתָּא;

ג ז וַיְהִי כְּהוֹצִיאֶם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמַּלְטָה עַל־נַפְשְׁךָ
 אֶל־תְּבִיט אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֵד בְּכָל־הַפֶּכֶר הַהֵרָה הַמַּלְטָה פֶּן־
 תִּסָּפֵה: וְהוּהוּ כַּד אַפִּיק יַתְּהוֹן לְבָרָא. וַאֲמַר חוּס עַל נַפְשְׁךָ. לֹא תִסְתַּכִּי לְאַחֲרֶיךָ.

וְלֹא תִקוּם בְּכָל מִישְׂרָא. לְטוֹרָא אֲשֶׁתִּיזֵב דְּלִמָּא תְּלִקִּי

יח וַיֹּאמֶר לוֹט אֱלֹהִים אֱלֹהֵי אֲדֹנָי: וַאֲמַר לוֹט לְהוֹן: פָּבְעוּ יְיָ;
 יט הִנֵּה־נָא מִצָּא עֲבָדְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חֲסִדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
 עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאַנְכִי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַחֶרֶד
 פֶּן־תִּדְבַקְנִי הַרְעָה וּמָתִי: הָא כָּעֵן. אֲשַׁכַּח עֲבָדְךָ רַחֲמִין בְּעֵינֶיךָ (ס"א קַדְמָד).

ואסגיתא טיבותך. דעבדת עמי. לקיימא ית נפשי. ואנא. לית אנא יכיל לאשתזבא
 לטורא. דלמא תערענני בשתא ואמות; כ הנהגה נא העיר הזאת קרבה
 לנוס שמה והוא מצער אמלטה נא שמה הלא מצער הוא
 ותחי נפשי: הָא כָּעֵן. קרתא דדא קריבא. למערק לתמן והיא זעירא. אשתזב

כָּעֵן לְתַמּוֹן. הָלֹא זְעִירָא. הִיא וְתַתְּקִיִּים נַפְשִׁי

(רביעי) כא וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׁאַתִּי פָּנֶיךָ גַם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבַלְתִּי
 הַפְּכִי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַאֲמַר לֵיהּ. הָא נְסִיבִית אַפְךָ. אַף לְפַתְגָּמָא
 הַדִּין. בְּדִיל. דְּלֹא לְמַהֲפְכִי ית קרתא דבעיתא עליה; כב מִהֵרָ הַמְּלִיט שָׁמָּה כִּי
 לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דְּבָר עַד־בְּאֵד שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר
 צוֹעֵר: אוֹחִי אֲשַׁתִּיזַב לְתַמּוֹן. אַרִי לָא אַפּוֹל לְמַעַבְד פְּתַגְמָא. עַד מִיִּתְךָ לְתַמּוֹן. עַל
 כֵּן: קָרָא שָׁמָּה דְקַרְתָּא צוֹעֵר; כג הַשֶּׁמֶשׁ יֵצֵא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא
 צוֹעֵרָה: שֶׁמֶשׁ נָפַק עַל אַרְעָא. וְלוֹט עַל לְצוֹעֵר; כד וַיְהִי הַמָּטָר
 עַל־סֹדֶם וְעַל־עַמֹּרָה גְּפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם: וַיִּיֶזְבַּ
 אֲמַטָּר עַל סֹדֶם. וְעַל עַמֹּרָה גּוֹפְרִיתָא וְאִישְׁתָּא. מִן קָדָם יְיָ מִן שָׁמַיָא; כה וַיַּהֲפֹךְ
 אֶת־הָעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכֹּפָר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמַּח
 הָאֲדָמָה: וַהֲפֹךְ ית קרויא האלין. וית כל מישרא. וית כל יתבי קרויא. וצמחה
 דארעא; כו וַתִּבֹּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נֹעִיב מִלַּח: וְאִסְתַּכִּיאת אֶתְתִּיה
 מִבְּתְרוּהִי. וְהוּת קָמָא דְמַלְחָא; כז וַיִּשְׁכְּבוּ אַבְרָהָם בְּבִקְרָא אֶל־הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פָּנָיו יְהוָה: וְאַקְדִּים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא. לְאַתְרָא. דְּשִׁמְשִׁישׁ
 תַּמּוֹן בְּצִלוֹ קָדָם יְיָ; כח וַיִּשְׁקֹף עַל־פָּנָיו סֹדֶם וְעַמֹּרָה וְעַל כָּל־פָּנָיו אָרֶץ
 הַכֹּפָר וַיֵּרָא וְהִנֵּה עָלָה קִיטָר הָאָרֶץ כְּקִיטָר הַכְּבַשָּׁן: וְאִסְתַּכִּי עַל
 אִפֵּי סֹדֶם וְעַמֹּרָה. וְעַל כָּל אִפֵּי אַרְעֵי מִישְׁרָא. וְחֹזָא. וְהָא סְלִיק תַּנְנָא דְאַרְעָא. פְּתַנְנָא

דַּאתְוָנָא;

כט וַיְהִי בַשַּׁחַת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכְּפֹר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־
 אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת־לוֹט מֵתוֹךְ הַהֶפְכָּה בְּהַפֵּךְ אֶת־הָעָרִים
 אֲשֶׁר־יָשָׁב בָּהֶן לֹט: וַהּוּהוּ. בְּחַפְלוֹת יְיָ יֵת קְרוֹי מִיִּשְׂרָאֵל. וּדְכִיר יְיָ יֵת אַבְרָהָם.
 וְשִׁלַּח יֵת לֹט מִגּוֹ הַפִּיכָתָא. כַּד הִפֵּךְ יֵת קְרוֹיָא. דְּהוּהוּ יְתִיב בְּהוֹן לֹט; לֹט וַיַּעַל לֹט
 מִצּוּעֵר וַיֵּשֶׁב בְּהַר וּשְׁתֵּי בָנָתָיו עִמּוֹ כִּי יֵרָא לְשַׁבַּת בְּצוּעֵר
 וַיֵּשֶׁב בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בָנָתָיו: וּסְלִיק לֹט מִצּוּעֵר וַיְתִיב בְּטוֹרָא. וְתַרְתִּין
 בְּנָתֵיהָ עַמִּיָּה. אַרְי דְּחִיל לְמַתָּב בְּצוּעֵר. וַיְתִיב בַּמְּעָרָתָא. הוּא וְתַרְתִּין בְּנָתֵיהָ;
 לֹא וְתֵאמֹר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בְּאַרְרִין
 לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדָרְךָ כָּל־הָאָרֶץ: וְאָמַרְת רַבְתָּא. לֹזְעִירְתָא אָבוּנָא סִיב. וְגַבְר
 לִית בְּאַרְעָא לְמֵיעַל עֲלָנָא. כְּאֹרַח כָּל אַרְעָא; לֵב לְכָה נִשְׁקָה אֶת־אָבִינוּ יְיָ
 וְנִשְׁכָּבָה עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע: אֵיתָא נִשְׁקִי יֵת אָבוּנָא. חֲמָרָא וְנִשְׁכּוּב
 עַמִּיָּה. וְנִקְיִים מֵאָבוּנָא בְּנִין; לֵב וְתִשְׁקִין אֶת־אָבִיהֶן יְיָ בַּלִּילָה הוּא
 וְתָבֹא הַבְּכִירָה וְתִשְׁכָּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־יָדַע בְּשַׁכְּבָהּ וּבְקוֹמָהּ:
 וְאִשְׁקִיָּהּ יֵת אָבוּהוֹן. חֲמָרָא כְּלִילָא הוּא. וְעַלְת רַבְתָּא וּשְׁכִיבַת עִם אָבוּהָא. וְלֹא
 יָדַע בְּמִשְׁכָּבָהּ וּבְמִקְוָמָהּ; לֹד וַיְהִי מִמְּחֻרְת וְתֵאמֹר הַבְּכִירָה אֶל־
 הַצְּעִירָה הִין־שְׁכַבְתִּי אִמָּשׁ אֶת־אָבִי נִשְׁקָנוּ יְיָ גַם־הַלִּילָה וּבֹאִי
 שְׁכַבִּי עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע: וַהּוּהוּ בְּיוֹמָא דְּבִתְרוּהִי. וְאָמַרְת רַבְתָּא
 לֹזְעִירְתָא. הָא שְׁכַבְתִּי רַמְשֵׁי עִם אָבִיא. נִשְׁקִינִיָּה חֲמָרָא אַף כְּלִילָא. וְעוּלִי שְׁכּוּבִי
 עַמִּיָּה. וְנִקְיִים מֵאָבוּנָא בְּנִין; לֵב וְתִשְׁקִין גַּם בַּלִּילָה הוּא אֶת־אָבִיהֶן
 יְיָ וְתִקָּם הַצְּעִירָה וְתִשְׁכָּב עִמּוֹ וְלֹא־יָדַע בְּשַׁכְּבָהּ וּבְקוֹמָהּ:
 וְאִשְׁקִיָּהּ. אַף כְּלִילָא הוּא. יֵת אָבוּהוֹן חֲמָרָא. וְקַמַּת זְעִירְתָא וּשְׁכִיבַת עַמִּיָּה. וְלֹא
 יָדַע בְּמִשְׁכָּבָהּ וּבְמִקְוָמָהּ; לֹד וְתִתְהַרִין שְׁתֵּי בָנוֹת־לֹט מֵאָבִיהֶן: וְעַדִּיאָהּ.
 תַּרְתִּין בְּנָת לֹט מֵאָבוּהוֹן; לֹד וְתִלְד הַבְּכִירָה בֵּין וְתִקְרָא שְׁמוֹ מוֹאֵב
 הוּא אָבִי־מוֹאֵב עַד־הַיּוֹם: וַיִּלְדֵת רַבְתָּא בְּרָ. וְקַרְת שְׁמִיָּה מוֹאֵב. הוּא
 אָבוּהוֹן דְּמוֹאֵבָי עַד יוֹמָא דִּין; לֵב וְהַצְּעִירָה גַם־הוּא יִלְדָה בֵּין וְתִקְרָא
 שְׁמוֹ בֶן־עַמִּי הוּא אָבִי בְּנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם: וּזְעִירְתָא אַף הִיא יִלְדֵת

בְּרָ. וְקַרְת שְׁמִיָּה בְּרָ עַמִּי. הוּא. אָבוּהוֹן דְּבְנֵי עַמּוֹן עַד יוֹמָא דִּין; ס

ד כֹּא וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרְצָה הַנְּגֹב וַיֵּשֶׁב בֵּין-קְדֵשׁ וּבֵין
שׁוּר וַיֵּגֶר בְּגֵרָר: ונטל מתמן אברהם לארע דרומא. ויתיב בין רקס ובין חגרא.
וְאֶתוֹתַב בְּגֵרָר; וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל-שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחְתִּי הוּא וַיִּשְׁלַח
אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גֵּרָר וַיִּקַּח אֶת-שָׂרָה: וַאֲמַר אַבְרָהָם. עַל שָׂרָה אֶתְתִּיהָ
אַחַת הִיא. ושלח. אבימלך מלכא דגֵרָר. ודבר ית שָׂרָה; ג וַיֵּבֵא אֱלֹהִים
אֶל-אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הֲנִנְךָ מֵת עַל-הָאִשָּׁה
אֲשֶׁר-לָקַחְתָּ וְהוּא בְּעֵלְתָּ בְּעַל: וְאַתָּה מִימַר מִן קִדְּם יֵי. לֹת אֲבִימֶלֶךְ
בְּחֻלְמָא דַּלַּיְלָא. וַאֲמַר לִיה. הָאֵת מָאִית עַל עֵיסַק אֶתְתָּא דְדַבְרָתָא. וְהִיא אֶתְתָּא גְבַר;
וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַגּוֹי גַּם-צְדִיק תִּהְרָג:
וַאֲבִימֶלֶךְ. לֹא קָרַיב לֹתָהּ. וַאֲמַר. יֵי. הָעַם אַף זַפְאֵי תַקְטוּל; ה הֲלֹא הוּא
אָמַר-לִי אַחְתִּי הוּא וְהִיא-גַּם-הוּא אָמְרָה אַחִי הוּא בְּתָם-לְבָבִי
וּבְנִקְוֹן כַּפֵּי עֲשִׂיתִי זֹאת: הֲלֹא הוּא אָמַר לִי אַחַת הִיא. וְהִיא אַף הִיא אֲמַרְתָּ
אַחִי הוּא. בְּקִשְׁיטוֹת לְבִי. וּבְזַפְאוֹת יְדֵי עַבְדִּית דָּא; ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
בַּחֲלוֹם גַּם אֲנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְּתָם-לְבַבְךָ עֲשִׂיתָ זֹאת וְאֶחְשָׁד
גַּם-אֲנֹכִי אֹתְךָ מִחֲטוֹ-לִי עַל-כֵּן לֹא-נִתְתִּיךָ לְנִגְעַ אֵלֶיהָ: וַאֲמַר
לִיה יֵי בְּחֻלְמָא. אַף קְדָמִי גְלִי אַרְי בְּקִשְׁיטוֹת לְבַד עַבְדַּת דָּא. וּמִנְעִית אַף אָנָּא. יְתַד
מִלְּמַחְטֵי קְדָמִי. עַל כֵּן לֹא שְׁבַקְתָּךְ לְמִקְרַב לֹתָהּ; ז וְעַתָּה הֲשִׁב אִשְׁת־
הָאִישׁ כִּי-נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ וְחִיָּה וְאִם-אֵינְךָ מְשִׁיב דַּע
כִּי-מוֹת תָּמוּת אֶתָּה וְכָל-אֲשֶׁר-לָךְ: וּכְעַן. אֶתִּיב אֶתְתָּא גּוֹבְרָא אַרְי נָבִיא
הוּא. וַיֵּצֵא עֶלְךָ וְתִיחִי. וְאִם לִיְתַד מְתִיב. דַּע אַרְי מָמַת תָּמוּת. אֶת וְכָל דְלָךְ;
ח וַיִּשְׁכַּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֶּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל-עַבְדָּיו וַיְדַבֵּר אֶת-כָּל-
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד: וְאֶקְדִים אֲבִימֶלֶךְ
בְּצַפְרָא. וּקְרָא לְכָל עַבְדוֹהִי. וּמִלִּיל. יֵת כָּל פְּתַגְמֵיָא הָאֵלִין קְדָמִיהוֹן. וּדְחִילוֹ גּוֹבְרָא
לְחַדָּא; ט וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה-עֲשִׂיתָ לָנוּ
וּמָה-חָטַאתִי לָךְ כִּי-הִבַּאתָ עָלַי וְעַל-מִמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדוֹלָה
מִעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא-יַעֲשׂוּ עֲשִׂיתָ עִמָּדִי:

וקרא אבימלך לאברהם. ואמר ליה. מא עבדת לנא ומא חטית לך. ארי איתיתא
 עלי. ועל מלכותי חובא רבא. עובדין דלא כשרין לאתעבדא. עבדת עמי. ויאמר
 אבימלך אל-אברהם מה ראית כי עשית את-הדבר הזה:
 ואמר אבימלך לאברהם. מא חזיתא. ארי עבדתא ית פתגמא הדין. יא ויאמר
 אברהם כי אמרתִי רק אין-יראת אלהים במקום הזה והרגוני
 על-דבר אשתִי. ואמר אברהם. ארי אמרית. לחוד לית דחלתא די. באתרא
 הדין. ויקטלונני על עיסק אתתי. יב וגם-אמנה אחתי בת-אבי הוא אד
 לא בת-אמי ותהי-לי לאשה: וברם בקושטא. אחתי בת אפא היא. ברם
 לא בת אפא. והות לי לאתני. יג ויהי כאשר התעו אתי אלהים מבית
 אבי ואמר לה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל-המקום
 אשר נבוא שמה אמרי-לי אחי הוא: והוה כד טעו עממיא בתר עובדי
 ידיהון. יתי קריב יי לדחלתיה מבית אפא. ואמרית לה. דא טיבותיך. דתעבדין עמי.
 לכל אתר דנהך לתמן. אמרי עלי אחי הוא. יד ויקח אבימלך צאן ובקר
 ועבדים ושפחת ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו: ודבר
 אבימלך עז ותורין. ועבדין ואמהן. ויהב לאברהם. ואתיב ליה. ית שרה אתתיה:
 טו ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב: ואמר
 אבימלך. הא ארעי קדמד. בדפקין בעינד תיב. טז ולשרה אמר הנה נתתי
 אלקי כסף לאחייך הנה הוא-לך כסות עינים לכל אשר אתך
 ואת כל ונכחת: ולשרה אמר. הא יחבית. אלקי סלעין דכסף לאחוייך. הא
 הוא ליד כסות דיקר. חלף דשלחית דברתיך. וחזית יתיך וית כל דעמיד. ועל כל
 מא דאמרת אתוכחת. יז ויתפלל אברהם אל-האלהים וירפא אלהים
 את-אבימלך ואת-אשתו ואמהתיו וילדו: ועלי אברהם קדם יי. ואסי
 יי. ית אבימלך וית אתתיה. ואמהתיה ואתרוחוג. יח כִּי-עָצַר עָצַר יְהוָה בְּעַד
 כָּל-רָחֵם לְבַיִת אַבְרָהָם עַל-דְּבַר שָׂרָה אִשְׁתְּ אַבְרָהָם: ארי מיתד
 אחד יי. באפי כל פתח ולדא לבית אבימלך. על עיסק שרה אתת אברהם; ט

ה כא ויהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר: וי. דכיר ית שרה כמא דאמר. ועבד יי. לשרה כמא דמליל; ב ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים: ועדיאת וילדת שרה לאברהם. בר לסיבתוהי. לזמנא. דמליל יתיה יי; ג ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק: וקרא אברהם. ית שום בריה דאתיליד ליה. דילדת ליה שרה יצחק; ד וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אתו אלהים: וגזר אברהם ית יצחק בריה. בר תמנא יומין. כמא דפקיד יתיה יי; (חמישי) ה ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו: ואברהם בר מאה שנין. כד אתיליד ליה. ית יצחק בריה; ו ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי: ואמרת שרה. חדוא. עבד לי יי. כל דשמע יחדי לי; ז ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו: ואמרת. מהימן דאמר לאברהם וקיים. דתוניק בנין שרה. ארי ילדית בר לסיבתוהי; ח ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק: ורבא רביא ואתחסיל. ועבד אברהם משתניא רבא. ביומא דאתחסיל יצחק; ט ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק: וחות שרה. ית בר הגר מצריתא. דילדת לאברהם מחייד; י ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק: ואמרת לאברהם. תריד. אמתא הדא וית ברה. ארי לא יירת בר אמתא הדא. עם ברי עם יצחק; יא וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו: ובאיש פתגמא. לחדא בעיני אברהם. על עיסק בריה; יב ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע: ואמר יי לאברהם. לא יבאש בעינד על עולימא ועל אמתך. כל דתימר לך. שרה קביל מנה. ארי ביצחק. יתקרוז לך בנין; יג וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: ואף ית בר אמתא לעמא אשויניה. ארי ברך הוא;

יד וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם | בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח לֶחֶם וַחֲמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל-הָגֵר
 שָׁם עַל-שֹׁכְמָה וְאֶת-הַיֶּלֶד וַיִּשְׁלַחַהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּתֵּעַ בְּמִדְבַּר בְּאֶרֶץ
 שֹׁבַע: וְאַקְדִים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא. וְנָסִיב לַחֲמָא וְרוֹקְבָא דְמִיָּא. וַיְהִי לְהָגֵר. שְׂוִי עַל
 פְּתֵפֶה. וַיֵּת רַבִּיא וְשִׁלְחָה. וְאֹזְלַת וּטְעַת. בְּמִדְבַּר בְּאֶר שֹׁבַע; טו וַיִּכְלוּ הַמַּיִם
 מִן-הַחֲמַת וַתִּשְׁלַךְ אֶת-הַיֶּלֶד תַּחַת אֶחָד הַשִּׁיחִים: וּשְׁלִימוּ מִיָּא מִן
 רוֹקְבָא. וּרְמַת יֵת רַבִּיא. תַּחֲוֹת חַד מִן אֵילֵנִיָּא; טז וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנְּגֵד
 הַרְחֵק כְּמִטְחֹי קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אֶל-אַרְאָה בְּמוֹת הַיֶּלֶד וַתֵּשֶׁב
 מִנְּגֵד וַתִּשָּׂא אֶת-קִלְיָהּ וַתִּבְדֹּ: וְאֹזְלַת וַיִּתִּיבַת לָהּ מִקְבִּיל. אַרְחִיקַת כְּמִיגֵד
 בְּקִשְׁתָּא. אַרִי אֲמַרְתָּ. לֹא אֲחֹזִי בְּמוֹתֶיהָ דְרַבִּיא. וַיִּתִּיבַת מִקְבִּיל. וְאַרְיִמַת יֵת קִלְיָה
 וּבְכַת; יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת-קוֹל הַנְּעֵר וַיִּקְרָא מְלֶאךְ אֱלֹהִים |
 אֶל-הָגֵר מִן-הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מַה-לָּךְ הָגֵר אֶל-תִּירְאִי כִּי-
 שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל-קוֹל הַנְּעֵר בְּאֲשֶׁר הוּא-שָׁם: וּשְׁמִיעַ קְדָם יי יֵת
 קִלְיָה דְרַבִּיא. וּקְרָא מְלֶאכְא דִּי לְהָגֵר מִן שָׁמַיָּא. וַאֲמַר לָהּ מָא לִיד הָגֵר. לֹא תִדְחִלִין.
 אַרִי שָׁמִיעַ קְדָם יי. קִלְיָה דְרַבִּיא בְּאַתֵּר דְּהוּא תַּמְנֵן יח קוּמִי שְׂאִי אֶת-הַנְּעֵר
 וְהַחֲזִיקִי אֶת-יָדְךָ בּוֹ כִּי-לָגֹזִי גְדוֹל אֲשִׁימְנוּ: קוּמִי טוֹלִי יֵת רַבִּיא.
 וְאַתְקִיפִי יֵת יָדִךְ בֵּיהּ. אַרִי לְעַם סְגִי אֲשׁוּיִנְיָה; יט וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת-עֵינֶיהָ
 וַתִּרְא בְּאֶר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא אֶת-הַחֲמַת מַיִם וַתִּשְׁק
 אֶת-הַנְּעֵר: וּגְלָא יי יֵת עֵינְהָ. וַחֲזַת בִּירָא דְמִיָּא. וְאֹזְלַת. וּמְלַת יֵת רוֹקְבָא מִיָּא.
 וְאַשְׁקִיאת יֵת רַבִּיא; כ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת-הַנְּעֵר וַיַּגְדֵּל וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר
 וַיְהִי רַבָּה קֶשֶׁת: וְהוּא מִימְרָא דִּי. בְּסַעֲדִיהָ דְרַבִּיא וּרְבָא. וַיִּתִּיב בְּמִדְבַּר. וְהוּא
 רַבִּיא קֶשֶׁתָּא; כא וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַר פְּאָרְזַן וַתִּקַּח-לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאַרְזַן
 מִצָּרַיִם: וַיִּתִּיב בְּמִדְבַּר דְּפְאָרְזַן. וְנָסִיבַת לִיהָ אִמִּיהָ. אֶתְתָּא מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם; כ

ו (ששי) כב ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר-עבאו
אל-אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר-אתה עשה: והוה
בעדנא ההוא. ואמר אבימלך. ופיכל רב חיליה. לאברהם למימר. מימרא דיי
בסעדך. בכל דאת עבדי; כג ועתה השבעה לי באלהים הנה אם-
תשקר לי ולניני ולנכדי פחדתי אשר-עשיתי עמך תעשה
עמדי ועם-הארץ אשר-גרתה בה: וכען. קיים לי במימרא דיי הכא. דלא
תשקר בי. ובברי ובפר ברי. כטיבותא. דעבדית עמך תעביד עמי. ועם ארעא
דאתותבת בה; כד ויאמר אברהם אנכי אשבע: ואמר אברהם. אנא
אקיים; כה והוכח אברהם את-אבימלך על-אדות באר המים
אשר גזלו עבדי אבימלך: ואוכח אברהם ית אבימלך. על עיסק בירא
דמיא. דאנסו עבדי אבימלך; כו ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה
את-הדבר הזה וגם-אתה לא-הגדת לי וגם אנכי לא שמעתי
בלתי היום: ואמר אבימלך. לא ידעית. מן עבד ית פתגמא הדין. ואף את לא
חזית לי. ואף אנא. לא שמעית אלהין יומא דיון; כז ויקח אברהם צאן ובקר
ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: ודבר אברהם ען ותורין. ויהב
לאבימלך. וגזרו תרויהון קים; כח ויצב אברהם את-שבע כבשת העאן
לבדה; ו. ואקים אברהם. ית שבע. חורפן דען בלחודיהון; כט ויאמר אבימלך
אל-אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר העבית לבדנה:
ואמר אבימלך לאברהם. מא אנני. שבע חורפן אלני. דאקימתא בלחודיהון;
ל ויאמר בי את-שבע כבשת תקח מידי בעבור תהיה לי
לעדה בי חפרתי את-הבאר הזאת: ואמר. ארי ית שבע חורפן. תקביל
מן ידי. בדיל דתהי לי לסהדו. ארי חפרית ית בירא הדין; לא על-פן קרא
למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: על פן קרא.
לאתרא ההוא באר שבע. ארי. תמן קיימו תרויהון; לב ויכרתו ברית בבאר
שבע ויקם אבימלך ופיכל שר-עבאו וישבו אל-ארץ
פלשתים: וגזרו קים בבאר שבע. וקם אבימלך. ופיכל רב חיליה. ותבו לארע

לג וַיִּטַע אֶשֶׁל בְּבֵּאֵר שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:
וַנֶּצַב נֶעְבָּא בְּבֵּאֵר שֶׁבַע. וְעָלִי תַמּוֹן. בְּשֵׁמָא דִּי אֱלֹהֵי עֲלְמָא; לד וַיִּגַר אַבְרָהָם
בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים: וְאִתּוֹתַב אַבְרָהָם. בְּאַרְעַ פְּלִשְׁתִּי יוֹמִין

סגיאין פ

ז (שביעי) כבא ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה
את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: והוה. פתר פתגמא
האלין. ויי. נסי ית אברהם. ואמר ליה. אברהם ואמר האנא; ב ויאמר קח-נא
את-בנדך את-יחידך אשר-אהבת את-יצחק ולך-לך אל-ארץ
המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך:
ואמר. דבר בען. ית ברך ית יחידך דרחימתא ית יצחק. ואיזיל לך. לארע פולחנא.
ואסקהי קדמי תמן לעלתא. על חד מן טוריא. דאימר לך; ג וישכם אברהם
בבקר ויחבש את-חמרו ויקח את-שני נעריו אתו ואת יצחק
בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל-המקום אשר-אמר לו
האלהים: ואקדים אברהם בצפרא. וזריו ית חמריה. ודבר. ית תרין עולימוהי
עמיה. וית יצחק בריה. וצלח אעי לעלתא. וקם ואזל. לאתרא דאמר ליה יג ד ביום
השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק:
ביומא תליתאה. וזקף אברהם ית עינוהי. וחווא ית אתרא מרחיק; ה ויאמר
אברהם אל-נעריו שבו-לכם פה עם-החמור ואני והנער נלכה
עד-כה ונשתחוה ונשובה אליכם: ואמר אברהם לעולימוהי. אוריכו
לכון הכא עם חמרא. ואנא ועולימא. נתמטי עד פא. ונסגוד ונתוב לוֹתְכוֹן; ו ויקח
אברהם את-עצי העלה וישם על-יצחק בנו ויקח בידו
את-האש ואת-המאכלת וילכו שניהם יחדו: ונסיב אברהם ית אעי
דעלתא. ושוי על יצחק בריה. ונסיב בידיה. ית אישתא וית ספינא. ואזלו תרויהון
פחדא; ז ויאמר יצחק אל-אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני
בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה הששה לעלה: ואמר יצחק.
לאברהם אבוי ואמר אבא. ואמר האנא ברי. ואמר. הא אישתא ואעינא. ואן אמרא
לעלתא;

ח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה-לוֹ הַשָּׁה לְעֹלָה בְנִי וַיֵּלְכוּ
 שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַאֲמַר אַבְרָהָם. קִדְּם יי גְּלִי אִמְרָא. לְעֹלְתָא בְּרִי. וְאֶזְלוּ תְרוּיְהוֹן
 פְּתָדָא; ט וַיָּבֹאוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר-לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם
 אַבְרָהָם אֶת-הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת-הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ
 וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל-הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לַעֵצִים: וְאֹתוֹ. לְאֶתְרָא דְאִמְרָ לִיהּ יי.
 וּבִנָּא תַפְּן אַבְרָהָם ית מדבְּחָא. וְסִדֵּר ית אַעֲיָא. וְעֻקֵּד ית יִצְחָק בְּרִיהּ. וְשׁוּי יתִיהּ עַל
 מִדְּבָחָא. עִיל מִן אַעֲיָא; י וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת-יְדֹו וַיִּקַּח אֶת-הַמֶּאֱכָלָת
 לְשַׁחֵט אֶת-בְּנוֹ: וְאוֹשִׁיט אַבְרָהָם ית יְדִיהּ. וְנִסִּיב ית סְפִינָא. לְמַפְס ית בְּרִיהּ;
 יא וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם | אַבְרָהָם
 וַיֹּאמֶר הַנְּנִי: וַקְרָא לִיהּ. מִלְאָכָא דִּי מִן שָׁמַיָא. וַאֲמַר אַבְרָהָם אַבְרָהָם. וַאֲמַר
 הָאֲנָא; יב וַיֹּאמֶר אֶל-תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל-הַנְּעָר וְאֶל-תַּעֲשֵׂ לֹ מְאוֹמָה
 כִּי | עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי-יִרְאֶה אֱלֹהִים אֹתָהּ וְלֹא חֲשַׁבְתָּ אֶת-בְּנִךְ
 אֶת-יַחֲדָךְ מִמֶּנִּי: וַאֲמַר. לֹא תוֹשִׁיט יָדְךָ לְעוֹלִימָא. וְלֹא תַעֲבִיד לִיהּ מִדְּעַם.
 אֲרִי כְעֵן יִדְעֵנָא. אֲרִי דְחָלָא דִּי אַתָּה. וְלֹא מִנְעַתָּא. ית בְּרַךְ ית יַחֲדָךְ מִנִּי יג וַיִּשָּׂא
 אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיִּרְאֶה וְהִנֵּה-אֵיל אַחֵר נִפְתָּחוּ בְּסִבְךָ בְּקִרְנָיו
 וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת-הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַחַת בְּנוֹ: וַזָּקַף
 אַבְרָהָם ית עֵינוֹהִי בְּתֵר אֵלָיו. וְחִזָּא וְהָא דְכָרָא. אַחִיד בְּאֵילָנָא בְּקִרְנוֹהִי. וְאֶזְלוּ אַבְרָהָם
 וְנִסִּיב ית דְּכָרָא. וְאַסְקִיָּה לְעֹלְתָא חֲלָף בְּרִיהּ; יד וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם-הַמָּקוֹם
 הַהוּא יְהוָה | יִרְאֶה אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהָר יְהוָה יִרְאֶה: וּפְלַח וְצִלִּי
 אַבְרָהָם. תַּפְּן בְּאֶתְרָא הַהוּא. אִמְרָ קִדְּם יי הָכָא יְהוֹן פְּלַחִין דְּרִיָּא. בְּכִין יתִאֲמַר
 בְּיוֹמָא (נ"י בְּיוֹמָא) הַדִּין. בְּטוֹרָא הַדִּין אַבְרָהָם קִדְּם יי פְּלַח; טו וַיִּקְרָא מִלְאָךְ
 יְהוָה אֶל-אַבְרָהָם שְׁנֵית מִן-הַשָּׁמַיִם: וַקְרָא. מִלְאָכָא דִּי לְאַבְרָהָם.

תְּנַנְּוֹת מִן שָׁמַיָא;

טז וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשַׁבְתָּ אֶת־בְּנֶךְ אֶת־יְחִידְךָ: וַאֲמַר. בְּמִימְרֵי קַיִמִית אָמַר יי. אַרְי. חֲלַף דְּעַבְדְּתָא ית פִּתְגָמָא הַדִּין. וְלֹא מִנְעַתָּא ית בְּרַךְ ית יְחִידְךָ; יז כִּי־בִרְךָ אֲבָרְכְךָ וְהִרְבֵּה אֲרֻבָּה אֶת־זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲוֹל אֲשֶׁר עַל־שֵׁפֶת הַיָּם וַיִּרְשׁ זֶרְעֶךָ אֶת שַׁעַר אֲבִיּוֹ: אַרְי בְּרַכָּא אֲבָרְכְךָ. וְאִסְגָּאָה אִסְגֵי ית בְּנֶךְ כְּכֹכְבֵי שָׁמַיָא. וְכַחֲלָא. דְּעַל פִּיף יִמָּא. וַיִּירְתוּן בְּנֶךְ ית קְרוֹי סְנַאי־הוּן; יח וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ לְעֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי: יט וַיִּתְּבָרְכוּן בְּדִיל בְּנֶךְ. כָּל עַמְּמֵי אֲרַעָא. חֲלַף. דְּקַבִּילְתָּא לְמִימְרֵי; יט וַיֵּשֶׁב אֲבָרְהָם אֶל־נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשֶׁב אֲבָרְהָם בְּבְאֵר שֶׁבַע: וְתַב אֲבָרְהָם לֹת עוֹלִימוֹהֵי. וְקָמוּ. וַאֲזָלוּ כְּתָדָא לְבְאֵר

שֶׁבַע. וַיִּתֵּיב אֲבָרְהָם בְּבְאֵר שֶׁבַע; פ

(מפטיר) כ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יֹלְדָה מְלֶכְהָ גַם־הוּא בָּנִים לְנַחֲוֹר אַחִידְךָ: וְהוּהָ. בְּתַר פִּתְגָמָא הָאֵלִין. וְאַתְחִנּוּא לְאַבְרָהָם לְמִימַר. הָא. יִלִּידַת מְלֶכְהָ אַף הִיא. בְּנִין לְנַחֲוֹר אַחֲוֹךָ; כָּא אֶת־עוֹץ בְּכָרוֹ וְאֶת־בּוֹז אַחֲוִי וְאֶת־קִמּוּאֵל אֲבִי אָרְם: ית עוֹץ בּוֹכְרִיָּה וַיִּת בּוֹז אַחֲוִיָּה. וַיִּת קִמּוּאֵל אֲבִיָּה דְאַרְם; כב וְאֶת־כְּשָׁד וְאֶת־חִזּוֹ וְאֶת־פִּלְדֵּשׁ וְאֶת־יְדֻלָּף וְאֶת־בְּתוּאֵל: וַיִּת כְּשָׁד וַיִּת חִזּוֹ. וַיִּת פִּלְדֵּשׁ וַיִּת יְדֻלָּף. וַיִּת בְּתוּאֵל; כג וּבְתוּאֵל יֶלֶד אֶת־רַבְקָה שְׁמִנָּה אֵלֶּה יֹלְדָה מְלֶכְהָ לְנַחֲוֹר אַחֲוִי אֲבָרְהָם: וּבְתוּאֵל אוֹלִיד ית רַבְקָה. תְּמַנְיָא אֵלִין יִלִּידַת מְלֶכְהָ. לְנַחֲוֹר אַחֲוִי דְאַבְרָהָם; כד וּפִילְגֶּשׁוּ וּשְׁמָה רְאוּמָה וְתִלְד גַּם־הוּא אֶת־טַבַּח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה: וְלַחֲיַנְתִּיָּה וּשְׁמָה רְאוּמָה. וַיִּלִּידַת אַף הִיא ית טַבַּח וַיִּת גַּחַם. וַיִּת תַּחַשׁ וַיִּת מַעֲכָה; פ

קמ"ז פיסוקים, לפלוא סימן.